

«NARXOZ UNIVERSITETININ
EKONOMIKALYQ KOLLEDGI»
MEKEMESI

NARXOZ
COLLEGE

УЧРЕЖДЕНИЕ
«ЭКОНОМИЧЕСКИЙ КОЛЛЕДЖ
УНИВЕРСИТЕТА НАРХОЗ»

БЕКІТЕМІН

«Нархоз университетінің

«Экономикалық колледжі»

Бас директоры

М.С.Абайдуллаев

09 20 24 ж.

**КОЛЛЕДЖДЕ БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫ АРАЛЫҚ ЖӘНЕ
ҚОРЫТЫНДЫ АТТЕСТАТТАУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ**

Алматы қаласы

Осы Ереже «Білім туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 19) тармақшасына сәйкес техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында білім алушылардың оқу үлгерімінің ағымдағы мониторингін, аралық және қорытынды аттестаттауды жүргізудің үлгілік қағидаларының негізінде әзірленді және колледжде білім алушылардың аралық және қорытынды аттестаттауын өткізу тәртібін айқындайды.

Аралық аттестаттау.

Колледж студенттерін аралық аттестаттау жұмыс оқу жоспарлары мен бағдарламаларына сәйкес курстық жұмысты, тәжірибелік есептерді және емтихандарды қорғау түрінде жүргізіледі.

Студенттердің аралық аттестациясының нысанын, тәртібін және кезеңділігін колледждің ғылыми-әдістемелік кеңесі белгілейді.

Білім алушылардың аралық аттестациясын өткізуге арналған пәндер тізбесі мамандықтар бойынша жұмыс оқу жоспарларымен белгіленеді және оқу жылының басында оқу процесінің кестесіне енгізіледі.

Курстық жұмыс пәнге бөлінген оқу уақытында, ал емтихандар аралық және қорытынды бағалауға бөлінген уақыт ішінде аяқталады.

Курстық жұмыс осы пән бойынша курстық жұмысты орындау үшін жеткілікті білімді меңгеруді қамтамасыз ете отырып, пәннің теориялық бөлімін немесе бөлімін аяқтағаннан кейін аяқталады. Курстық жұмыстарды қорғау емтихандар басталғанға дейін жүргізіледі.

Жалпы білім беретін пәндер бойынша аралық аттестаттау емтихандары: қазақ тілінде оқитын топтар үшін қазақ тілі, орыс тілі мен әдебиеті бойынша; орыс тілінде оқитын топтар үшін орыс тілі, қазақ тілі мен әдебиеті; Қазақстан тарихы, математика және мамандық бойынша жұмыс оқу жоспарларына сәйкес таңдау пәні бойынша қарастырылған. Жалпы білім беретін пәндер бойынша емтихандар «Жалпы білім беру пәндері» модуліне бөлінген сағаттар есебінен жүргізіледі.

Студенттерге жұмыс біліктілігін беру үшін аралық аттестаттауды өткізу директордың бұйрығымен біліктілік комиссиясы негізінде құрылады. Жұмыстың біліктілік бағдарламасын меңгергеннен кейін біліктілік емтиханы өткізіледі. Біліктілік емтиханы практикалық жұмыс немесе демонстрациялық емтихан түрінде өткізіледі. Жұмыстың біліктілік бағдарламасын аяқтағаннан кейін оқуын жалғастырмаған студенттер үшін біліктілік емтиханы қорытынды бағалау шеңберінде өткізіледі. Оқуын жалғастыратын студенттер үшін біліктілік емтиханы аралық аттестаттаудың бөлігі ретінде өткізіледі. Жұмысшы біліктілігін беру туралы куәлікті беру туралы шешім біліктілік комиссиясының шешімі бойынша біліктілік емтиханы негізінде қабылданады.

Студенттердің аралық аттестациясына дайындық кезеңінде консультациялар, консультацияларға бөлінген жалпы бюджет қаражаты есебінен жүргізіледі.

Емтихан түрінде білім алушылардың аралық аттестациясын өткізу үшін келесілері дайындалуы тиіс:

1) емтихан билеттері, емтихандық бақылау тапсырмалары, диктанттар, эссе тақырыптары, тест тапсырмалары, ситуациялық-есептік есептер (бар болса);

2) көрнекі құралдар, анықтамалық материалдар, нормативтік құжаттар мен емтихан кезінде пайдалануға рұқсат етілген құрал-жабдықтардың үлгілері, спорт залы, жабдықтар;

3) емтихан ведомостері.

Емтихан материалдары оқу пәні бойынша жұмыс оқу жоспарлары/силлабустары негізінде құрастырылады. Оқытушылар емтихан материалдарын емтихан басталғанға дейін бір ай бұрын кафедра меңгерушісіне, содан кейін директордың оқу-әдістемелік жұмыс жөніндегі орынбасарына бекітуге тапсыруы тиіс.

Емтихандарды семестр ішінде берілген пән бойынша сабақ жүргізген оқытушы немесе колледж директорының тапсырмасы бойынша осы пәннің бейініне сәйкес біліктілігі бар оқытушы жүргізеді.

Емтихан студенттің жеке тұлғасына деген ізгі ниет пен құрмет жағдайында өтуі керек. Емтихан алушы емтихан билетіндегі сұрақтар шегінде емтихан алушыға нақтылау сипатындағы сұрақтар қоюға құқылы.

Жазбаша емтихан тапсырмалары колледж мөрі бар қағазда толтырылады.

Аралық аттестаттауды өткізу кезінде әрбір студентке ауызша емтиханға емтихан билеттері бойынша тапсырманы орындауға 25 (жиырма бес) минуттан аспайды.

Жазбаша емтиханды өткізуге келесі уақыттан аспауы керек:

- 1) эссе немесе шығармаға әдебиеттен 6 астрономиялық сағат;
- 2) математика және арнайы пәндер бойынша 4 академиялық сағат;
- 3) қазақ және орыс тілдерінде баяндама үшін 3 астрономиялық сағат, диктантқа 2 астрономиялық сағат.

Аралық бақылау шеңберінде біліктілік емтиханын өткізу кезінде бір емтихан алушыға практикалық тапсырманы орындауға 6 астрономиялық сағаттан, ал демонстрациялық емтихан түрінде 12 астрономиялық сағаттан аспайды.

Біліктілік комиссиясының құрамы кәсіпорындар (жұмыс берушілер) өкілдерінен кемінде 60 %-дан және білім беру ұйымдары өкілдерінің 40 %-дан аспайтын қатынасы негізінде құрылады.

Біліктілік комиссиясы дауыс беру құқығы жоқ хатшыны қоспағанда, Комиссия төрағасын, комиссия мүшелерін қоса алғанда, өкілдердің тақ санынан тұрады.

Дуальды оқытуда сертификатталғандардың тәлімгерлері біліктілік комиссиясының құрамына кіруге рұқсат етілмейді.

Емтихандарды өткізу кезінде колледж директорының рұқсатынсыз оқу, оқу-әдістемелік жұмыс жөніндегі орынбасарларды, оқу бөлімінің меңгерушісі мен кафедра меңгерушілерін қоспағанда, бөгде адамдардың қатысуына жол берілмейді.

Ауыруы немесе басқа да дәлелді себептер бойынша аралық аттестациядан өте алмаған студенттерге оларды тапсыру үшін колледж директорының бұйрығымен бекітілген жеке мерзімдер беріледі.

Алынған баға «қанағаттанарлықсыз» болса, емтиханды қайта тапсыруға сол пән бойынша бір реттен аспайтын рұқсат беріледі. «Қанағаттанарлықсыз» баға алған жағдайда емтиханды қайта тапсыру мерзімін колледж дербес белгілейді.

Аралық бақылауда бір «қанағаттанарлық» бағадан аспайтын студенттер үшін студенттің колледж директорының атына еркін нысандағы өтініші негізінде бағаны жақсарту мақсатында қайта тапсыруға рұқсат етіледі. Емтиханды қайта тапсыру колледждің бұйрығымен ресімделеді.

Белгілі бір курстың оқу жоспарының талаптарын толық орындаған және барлық аралық бақылау емтихандарын сәтті тапсырған студенттер колледж директорының бұйрығымен келесі курсқа ауыстырылады.

Емтихан тапсырмайтын пәндер бойынша қорытынды бағалар орташа арифметикалық баға ретінде аралық бақылаудан алынған бағалар негізінде қойылады.

Емтихан тапсырылатын пәндер бойынша қорытынды баға мына формула бойынша есептеледі: $I = 0,6 \times (PK\ 1 + PK\ 2) / N + 0,4 \times E$, мұндағы: PK аралық бақылау бағасы; N – аралық бақылау саны; E – емтихан бағасы.

Келесі студенттерге колледж директорының бұйрығымен ағымдағы сабақтардан босатылмай аралық бақылау емтихандарын мерзімінен бұрын тапсыруға рұқсат етіледі:

1) ағымдағы семестрдегі пәндер бойынша жұмыс оқу жоспарларына және білім беру бағдарламаларына сәйкес зертханалық, практикалық, есептеу-графикалық және курстық жұмыстарды, бақылау жұмыстарын «өте жақсы» бағамен орындағандар;

2) тиісті құжаттармен расталған дәлелді себептермен белгіленген мерзімде аралық аттестаттаудан өте алмағандар.

Қорытынды аттестаттау.

Студенттердің қорытынды бағасына біліктілік емтиханын немесе жалпы кәсіптік және арнайы пәндер бойынша бітіру емтихандарын тапсыру немесе дипломдық жұмысты орындау және қорғау кіреді.

Қорытынды аттестаттау алдын ала бекітілген кесте бойынша жүргізіледі.

Қорытынды аттестаттауға академиялық қарызы жоқ және техникалық және кәсіптік орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарының (бұдан әрі – МЖМБС) талаптарына сәйкес білім беру бағдарламаларын толық меңгерген білім алушылар жіберіледі.

Білім алушыларды қорытынды аттестаттауға жіберу колледж директорының бұйрығымен ресімделеді.

Білім алушыларды қорытынды бағалау оқу процесінің кестесінде және жұмыс оқу жоспарларында кестеде көрсетілген мерзімдерде жүргізіледі.

Дипломдық жұмыстың мақсаты – түлектердің арнайы теориялық білімдері мен тәжірибелік дағдыларын жүйелеу, жалпылау және тексеру.

Дипломдық жұмысты техникалық мамандықтарда оқитын студенттер орта буын маманын дайындауды және белгілі бір техникалық құрылғыны немесе технологияны сипаттауды немесе есептеуді қамтиды.

Дипломдық жұмысты қорғау қорытынды аттестаттау комиссиясының ашық отырысында оның мүшелерінің кемінде 2/3 бөлігінің қатысуымен жүзеге асырылады.

Бір дипломдық жұмысты қорғау ұзақтығы бір студентке 30 минуттан аспайды. Дипломдық жұмысты қорғау үшін студент 10 минуттан аспайтын баяндама жасайды. Дипломдық жұмысты қорғау презентация түрінде өтеді.

Қорытынды аттестаттау басталғанға дейін екі апта бұрын студенттер қорғауға қабылданған дипломдық жобаларын (жұмыстарын) рецензиялармен және презентация материалдарымен бірге тапсырады.

Дипломдық жұмысты қорғау уақыты кестемен белгіленеді және студенттерге дипломдық жұмысты қорғау басталғанға дейін кемінде үш жұмыс күні бұрын хабарланады.

Студенттердің қорытынды аттестациясын өткізу үшін колледж директорының бұйрығымен қорытынды аттестаттау комиссиясы құрылады. Қорытынды аттестаттау комиссиясының құрамы кәсіпорындардың білікті мамандары, арнаулы пәндер оқытушылары, өндірістік оқыту шеберлері және оқу орнының алқалы басқару органдарының өкілдері қатарынан жұмыс берушілер өкілдерінің 60 %-ы және хатшының дауыс беру құқығынсыз комиссияның 40 %-дан аспайтын колледж өкілдерінің арасынан құрылады.

Қорытынды аттестаттау комиссиясы дауыс беру құқығы жоқ хатшыны қоспағанда, комиссия төрағасын, комиссия мүшелерін қоса алғанда, өкілдердің тақ санынан тұрады. Комиссия қорытынды аттестаттау кезеңіне қорытынды аттестаттау басталғанға дейін бір айдан кешіктірмей құрылады.

Комиссия анықтайды:

1) білім алушылардың теориялық және практикалық дайындық деңгейінің мамандықтың белгіленген білім беру бағдарламасына сәйкестігін;

2) өндірістік оқытуды, жалпы кәсіптік және арнайы пәндерді оқитын білім алушылардың білімінің, іскерлігінің және практикалық дағдыларының нақты деңгейі, олардың білім беру бағдарламаларының талаптарына және кәсіптер (мамандықтар) бойынша біліктілік сипаттамаларына сәйкестігі.

Комиссияға келесідей материалдар мен құжаттар ұсынылады:

1) мамандық бойынша жұмыс оқу жоспары;

2) студенттерді қорытынды аттестацияға жіберу туралы колледж директорының бұйрығы;

- 3) білім алушылардың қорытынды бағаларының жиынтық мәлімдемесі;
- 4) оқу жоспарына сәйкес емтихан билеттерінің жинағы және бітіру емтихандарында қойылатын сұрақтар тізбесі;
- 5) білім алушылардың денсаулық жағдайына байланысты қорытынды аттестаттауды кейінге қалдыру құқығын растайтын құжаттар;

Комиссия отырыстарының ұзақтығы күніне 6 сағаттан аспайды.

Комиссия отырысы тиісті хаттамамен ресімделеді, оған комиссия төрағасы мен мүшелері қол қояды.

Пәндер бойынша қорытынды емтихандар оқу жоспарларына сәйкес бірнеше арнайы пәндерден сұрақтарды қамтитын кешенді емтихандар түрінде ауызша жүргізіледі.

Ауызша қорытынды емтиханның ұзақтығы бір студентке 15 минуттан аспайды.

Қорытынды аттестаттауға дәлелді себептермен келмеген (денсаулығына немесе тиісті құжаттармен расталған басқа да объективті себептерге байланысты) өтініш пен комиссия шешімі негізінде ағымдағы оқу жылында тиісті оқу пәні бойынша қорытынды аттестаттауға қайта жіберіледі. Студенттер еркін түрдегі өтініш жазады.

Қайта отырысты өткізу мерзімін комиссия белгілейді.

Оң бағаға көтеру мақсатында бітіру емтиханын қайта тапсыруға және дипломдық жұмысты қорғауға жол берілмейді.

Бітіру емтихандары немесе дипломдық жұмыс бойынша «қанағаттанарлықсыз» баға алған білім алушыға мамандық (кәсіп) бойынша оқудың толық курсы аяқтағаны туралы белгіленген үлгідегі анықтама беріледі.

Қорытынды аттестаттаудан белгіленген мерзімде өте алмаған (денсаулығына, мерзімді әскери қызметке шақырылуына байланысты немесе тиісті құжаттармен расталған басқа да объективті себептерге байланысты) білім алушыларға оқу процесінің кестесіне сәйкес қорытынды аттестаттауды өткізу басталғанға дейін екі айдан кешіктірмей жеке (ерте немесе ұзартылған сессия) қорытынды аттестаттауға жіберіледі.

Бітіру емтихандарының немесе дипломдық жұмысты қорғаудың нәтижелері олар өткізілген күні, ал көрнекі емтихан тапсырылған жағдайда – ол аяқталғаннан кейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмей жарияланады.

Білім беру бағдарламасын игерген және оқу пәндері, курстық жұмыс, оқу жоспарының практикалық сабақтары бойынша есептері бойынша сынақтар мен емтихандардың кемінде 75 пайызында «өте жақсы» деген бағамен, ал қалған бөлігінде «жақсы» деген бағамен өткен және дипломдық жұмысты және емтихандарды «үздік» деген бағамен қорғаған студенттерге аттестациялық комиссияның қорытынды шешімімен үздік дипломы беріледі.

Әріптік баллдық-рейтингтік жүйе бойынша білім беру бағдарламасын «А», «А-», «В+», «В», «В-», «С+» бағаларға тапсырған және оқудың барлық кезеңінде орташа балы 3,5-тен кем емес, сондай-ақ курстық жұмыстарды, тәжірибелер бойынша есеп беру, қорытынды аттестациядан «А», «А-», «А-», «А-» бағаларға, сонымен қатар бүкіл оқу мерзімі кезінде емтиханды қайта тапсырмаған студенттерге үздік дипломы беріледі.

Біліктілік деңгейі бойынша диплом беру туралы шешім пән емтихандарының немесе дипломдық жұмысты қорғаудың нәтижелері негізінде қабылданады.

Қашықтықтан оқыту арқылы қорытынды аттестаттау.

Карантиндік, әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар немесе қорытынды аттестаттауға қатысушылардың іс-әрекеттеріне, оның ішінде қашықтықтан оқыту кезінде байланысты емес өзге де мән-жайлар туындаған кезде уәкілетті органның шешімі бойынша Комиссия осы Қағидалардың 23-тармағына сәйкес қорытынды аттестаттау нысанын өзгерту және қорытынды аттестаттау нәтижелерін айқындау туралы шешім қабылдайды.

Қорытынды аттестаттауды қашықтықтан оқыту арқылы өткізу кезінде колледж студенттерді анықтауды және оны өткізу тәртібінің сақталуын бақылауды қамтамасыз

етеді. Студенттерді сәйкестендіру студенттің жеке басын кеңейтілген түрде бейнекамера алдында көрсеткен жеке басын куәландыратын құжаттың деректерімен көзбен тексеру арқылы жүзеге асырылады. Жабдықтар мен байланыс арналарына қойылатын техникалық талаптар туралы студенттерге алдын ала хабарланады.

Қашықтықтан оқыту арқылы қорытынды аттестаттауды өткізу үшін бөлме келесідей қамтамасыз ететін қажетті жабдықтар жиынтығымен жабдықталуы керек: студенттерді үздіксіз бейне және аудио бақылау, бейнежазба; студенттердің дипломдық жұмыстарды қорғау кезінде презентация материалдарын көрсету мүмкіндігі.

Қашықтықтан оқыту арқылы қорытынды аттестацияға қатысатын студенттер процедураның тұтастығын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін техникалық құралдар мен бағдарламалық қамтамасыз етуге қол жеткізе алуы.

Қашықтықтан оқыту арқылы қорытынды аттестаттау нақты уақыт режимінде (онлайн) жүзеге асырылады, оның ішінде студенттің жеке басын міндетті сәйкестендіру және кешенді емтихандарды өткізу тәртібінің сақталуын бақылау жүзеге асырылады.

Кешенді емтихандар компьютерлік тестілеу түрінде жүргізілуі мүмкін.

Қорытынды аттестаттауды қашықтықтан оқыту арқылы өткізу кезінде техникалық ақаулар туындаған жағдайда білім алушыға басқа күні немесе басқа уақытта қорытынды аттестациядан өтуге мүмкіндік беріледі. Бұл жағдайда техникалық хатшы электрондық хаттаманы рәсімдеп және хаттаманың көшірмесін комиссияның барлық мүшелеріне жібереді.

Қашықтықтан оқыту арқылы қорытынды аттестаттауды өткізу кезінде нәтижелер электрондық цифрлық нысанда жазылады. Бұл жағдайда қорытынды аттестаттау туралы ақпаратты қағазда сақтау міндетті болып табылады.

Бас директордың оқу-әдістемелік
жұмысы жөніндегі орынбасары

Жакупова З.М.